

Sigma

konfigurációs beállítások

1. Url átirányítás.

Ahhoz, hogy az Apache2 engedélyezze az átirányítást első körben engedélyezni kell azt a apache konfigurációs állományában. Ezt Linux esetében a `/etc/apache2/sites-enabled/000-default.conf` konfigurációs állományban tehetjük meg, még pedig az alábbi ábra szerint.

Ugyan akkor elképzelhető, hogy eltérő operációs rendszerek esetében ez az alapértelmezett beállítás.

```
etc > apache2 > sites-enabled > 000-default.conf
1  <VirtualHost *:80>
2      # The ServerName directive sets the request scheme, hostname and port that
3      # the server uses to identify itself. This is used when creating
4      # redirection URLs. In the context of virtual hosts, the ServerName
5      # specifies what hostname must appear in the request's Host: header to
6      # match this virtual host. For the default virtual host (this file) this
7      # value is not decisive as it is used as a last resort host regardless.
8      # However, you must set it for any further virtual host explicitly.
9      #ServerName www.example.com
10
11     ServerAdmin webmaster@localhost
12     DocumentRoot /var/www/html
13
14     # Available loglevels: trace8, ..., trace1, debug, info, notice, warn,
15     # error, crit, alert, emerg.
16     # It is also possible to configure the loglevel for particular
17     # modules, e.g.
18     #LogLevel info ssl:warn
19
20     ErrorLog ${APACHE_LOG_DIR}/error.log
21     CustomLog ${APACHE_LOG_DIR}/access.log combined
22
23     <Directory /var/www/html>
24         Options Indexes FollowSymLinks MultiViews
25         AllowOverride All
26         Require all granted
27     </Directory>
28
29     # For most configuration files from conf-available/, which are
30     # enabled or disabled at a global level, it is possible to
31     # include a line for only one particular virtual host. For example the
32     # following line enables the CGI configuration for this host only
33     # after it has been globally disabled with "a2disconf".
34     #Include conf-available/serve-cgi-bin.conf
35 </VirtualHost>
36
37 # vim: syntax=apache ts=4 sw=4 sts=4 sr noet
38
```

A `<Directory ...></directory>` tagek közé felveszünk egy plusz sort, ami az url átírás engedélyezését állítja be: **AllowOverride All** Ügyeljünk rá, hogy a konfigurációs állomány **Case Sensitive**

megj.: A `000-default.conf` fájl átírása után a szervert újra kell indítani!

A 2. lépés, hogy a szervernek megmondjuk, hogy mely mappára irányuló kéréseket kell átirányítani, milyen fájlok/mappák kivételével és hova. Ezt az egyes mappákban elhelyezett `.htaccess` konfigurációs fájlba írjuk bele. A szerver minden kérés esetében megvizsgálja, hogy a hivatkozott mappa tartalmaz-e `.htaccess` állományt és, ha igen, beolvassa azt felülírja az alapértelmezett beállításait. A kérés kiszolgálása után a beállítások visszaállításra kerülnek a kérés előtti állapotba és egyszerű újabb kérésnél a folyamat kezdődik előlről.

```
.htaccess
1 | # Átirányítást végző motor bekapcsolása
2 | RewriteEngine on
3 |
4 | # Átirányításra vonatkozó kivétel hozzáadása
5 | RewriteCond %{REQUEST_FILENAME} !/Application/Style
6 |
7 | # átirányítás cél fájlja
8 | RewriteRule ^ index.php [L]
9 |
10 | # Mappák kilistázásának letiltása
11 | Options -indexes
12 |
13 |
14 |
```


Megj.: A kommenteket `#` jel után írhatjuk.

- A 2. sorban bekapcsoljuk az url átírást
- Az 5. sorban az átirányítás alá veszünk fel kivételt. Ez azt jelenti, hogy ha ebben az esetben az **Application/Style** mappában lévő fájlra érkezik kérés a szerverhez, akkor ezeket kiszolgálja, vagyis közvetlenül továbbadja a kliens, vagy valamilyen értelmező felé.
- A 8. sorban megadjuk annak a fájlnak a nevét, amelyiket a szerver futtasson, vagy adjon át a kliens felé. Ha ez egy `.js/.html/.css/...` fájl, akkor közvetlenül elküldi a kérést félnek. Ha egy `.php` állomány, akkor átadja a php interpreternek, ami lefuttatja azt. Ha a megjelölt fájl egy programfájl, abban az esetben az URL és mindenféle, a szervertől kapott környezeti változó elérhetővé válik (pl. `php` → `$_SERVER`)
- A 11. sorban a mappák kilistázását kapcsoljuk ki.

Figyelmeztetés.: A `.htaccess` fájl is Case Sensitive!!

1. Mappastruktúra.

/

- .htaccess
- index.php
- favicon.jpeg
- config.json
- Doc /
  - 14SZ_FW.pdf
- Application /
  - Core /
    - controllers.php
    - core.php
    - functions.php
  - Database /
    - database.php
  - Log /
    - dberror.log
  - Style /
    - style.css
  - Templates /
    - _404View.php
    - _errorView.php
    - _layout.php
    - aboutView.php
    - headerView.php
    - homeView.php

Projekt mappa

Konfigurációs állomány

Program belépési pont.

Böngésző fülön megjelenő képállomány

Adatbázis felhasználói adatok

Dokumentációk

Működési, konfigurálási leírás

Alkalmazás mappa

Alkalmazás réteg (alkalmazás logika)

Kontollerek

Routing funkció

Segédfüggvények

Adatbázis réteg (üzleti logika)

Adatbázis kezelő függvények

Naplók

Adatbázis műveletek naplózása

Stílus

Fő stílus állomány

Megjelenítési réteg

404

adatelérési hiba

oldalszerkezeti sablon

az oldalról

fejléc és navigáció

kezdőoldal

2. Belépési pont, index.php

```
index.php > ...
1 <?php
2     define('APPPATH', 'Application/');
3
4     /**
5      * hibaüzenetek kimenetre írásának ki/be kapcsolása.
6      */
7     ini_set('display_errors', 0);
8
9     // Logolás szintje -> error level
10    error_reporting(E_ALL);
11
12    // Logolás be/ki kapcsolása
13    ini_set("log_errors", 1);
14
15    // Logfájl útvonala
16    ini_set("error_log", APPPATH."Log/sys.log");
17
18    /**
19     * Az APPROOT szükséges ahhoz, hogy amennyiben nem a webszerver
20     * gyökérmappájában lakik az alkalmazásunk, a routing helyesen működjön.
21     *
22     * Pl.: winsql.vereb.dc/diakXX/feladat/index.php
23     *      ekkor:          --> /feladat
24     */
25    define('APPROOT', '');
26
27    /**
28     * Az adatbázis kapcsolódásho szükséges adatokat tartalmazó json fájl.
29     */
30    define('CONFPATH', 'config.json');
31
32    // Könyvtárak behúzása
33    require_once APPPATH.'Core/functions.php';
34    require_once APPPATH.'Core/controllers.php';
35    require_once APPPATH.'Database/database.php';
36
37    /**
38     * A core.php-ban megyünk tovább.
39     */
40    require_once APPPATH.'Core/core.php';
41
```

- 2. APPPATH konstans deklarációja.
- 7. Beállításra kerül az interpreter, hogy HTTP Respons-ba, azaz a kimenetre írassa a hibaüzeneteket.
- 10. Logolás szintjének beállítása. <https://www.php.net/manual/en/errorfunc.constants.php>

- 13., 16. Logfájl engedélyezése és útvonal megadása.
- 25. Definiáljuk az APPROOT konstans. Ez minden esetben a szerver domain és az index.php közti útvonalat jelenti.
- 30. CONFPATH konstans. Az adatbázis felhasználó adatait tartalmazó json fájl elérési útja.

Példa 1: Nézzünk egy alap urlt:
`winsql.vereb.dc/userXX/datum/feladat/index.php?p=231`

Ebben a következő részek rejlenek:

Domain, a host neve
Útvonal, mely a lekért állományt tartalmazza
A kért állomány neve
Query string – get paraméterek

Ezen url részek közül a zöldeskék, azaz az útvonal értéke amit minden esetben aktualizálnunk kell az APPROOT konstansban.

Példa 2.: Egy otthoni localhost-os esetben, amikor a projekt a szerver gyökérmappájában van, az url az alábbi: `localhost/`. Ebben az esetben az APPROOT „” üres marad.

- 21-19. Meghívásra kerülnek az egyes állományok. Sorban a segédfüggvények, kontrollerek, adatbázis függvények. Ha ezek már mind elérhetőek, jöhet a core.php, ahol az url feldolgozás és útválasztás történik.

3. Alkalmazás logika

Core.php

```
Application > Core > core.php > ...
1  <?php
2
3  /**
4   * Az URL szétszedése. Első körben megtisztítjuk a ?-jel utáni
5   * query_string-től.
6   */
7  $uriPart = explode('?', $_SERVER['REQUEST_URI'])[0];
8
9  /**
10   * Második körben az APPROOT értékét kivágjuk az URL-ből.
11   */
12  $cleanedUri = str_replace(APPROOT, '', $uriPart);
13
```

- 7., 12. A szerver által átadott adatokat a `$_SERVER` szuper-globális tömbben érhetjük el. A `REQUEST_URI` tartalmazza a kérés url-t. Ebben a szekcióban levágjuk a végéről a *query_string*-et és az elejéről az APPPATH-t. Így megkapjuk azt az értéket/elérési utat, amelyből információt nyerhetünk ki.


```

Application > Core > core.php > ...
14  /**
15   * Aktuális gyökérmappa visszakeresése és a visszalépés (STEPBACK)
16   * konstans definiálása. A példában a böngésző a /jhhj/Application/Style/style.css-t
17   * keresné, mert az url-ben a /jhhj/ az aktuális mappa, amihez hozzáfűzi
18   * a kapott path. Ezért nekünk ki kell számolni, hogy hány mappával feljebb található
19   * az Application mappa, hogy a kérés helyes útvonalra mutasson. Mivel az explode függvény
20   * a /jhhj/ stringet a / jelek mentén három részre osztja, de nekünk innen csak egyet kell
21   * visszalápnunk, ezért:
22   * Pl.: /jhhj/
23   * 0 => string '' (length=0)
24   * 1 => string 'jhhj' (length=4)
25   * 2 => string '' (length=0)
26   *
27   * ...a ciklusnak 2-től kell indulnia
28   */
29  $stepBack = '';
30  for($i = 2; $i < count(explode('/', $cleanedUri)); $i++)
31  {
32      $stepBack .= '../';
33  }
34  define('STEPBACK', $stepBack);
35  /**
36   * A $routes tömb tartalmazza majd az egyes útvonalakhoz tartozó
37   * kontrollereket.
38   */
39  $routes = [];
40
41  /**
42   * Az addRoute függvény végzi a regisztrációt.
43   * Ezen a ponton vesszük fel az egyes kontrollereket a kapott útvonalakhoz.
44   */
45  addRoute('/?', 'homeController');
46  addRoute('/about/?', 'aboutController');
47
48
49  /**
50   * A routing függvény végzi a kikeresést és a controller függvény meghívását.
51   */
52  routing($cleanedUri);

```

29 - 34. Szükséges a külön letöltendő állományoknak ahhoz, hogy pontos címet – url-t kapjanak egy konstans létrehozása. Ez STEPBACK -nek lett elnevezve. A mechanizmus lényege, hogy amikor a kliens lekéri az alkalmazás egy példányát a szerverről, a kérés útvonala sokszor nem a projekt gyökérmappájára mutat, hanem lejjebb a fájlstruktúrában.

Példa: localhost/Module/1

Mivel a projekt fájlstruktúrája állandó, a style.css mindig az alábbi cím alatt található meg.

/Application/Style/style.ccs

Vagyis a gyökérmappától 2-vel lejjebb. A böngésző amikor nem egy teljes „https://...” kezdetű címet kap a linkelésnél, hanem egy sima mappa útvonalat, akkor a kapott dokumentum, vagyis ebben az esetben „http://localhost/Module/1” url -nek aktuális könyvtárához fűzi azt hozzá. A példában a Module a munkakönyvtár.

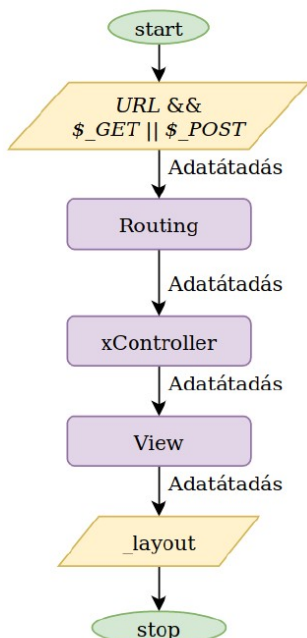
http://localhost/Module/Application/Style/style.css

Ebből következik, hogy ahhoz, hogy a stíluslapot a böngésző a helyes címről kérje le, elő kell állítani azt. A STEPBACK konstans minden esetben annyi mappa visszalépést fog tartalmazni (...), amennyire szükség van.

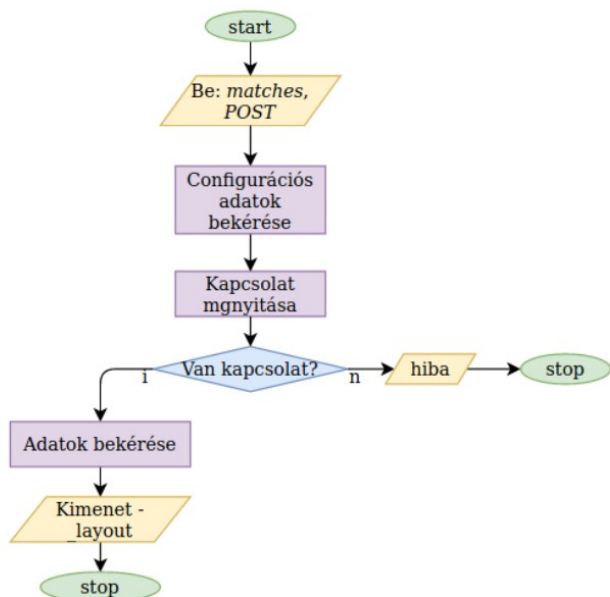
`http://localhost/Module/./Application/Style/style.css`

39. *\$routes* tömb deklarálása. Ez a tömb fogja tartalmazni a felregisztrált kontrollerek nevét és a regex mintát, amelyre meghívódnak.
- 45, 46. *HomeController*_{controllers.php} és *AboutController*_{controllers.php} felregisztrálása a programba. A regisztrációt az *addRoute*_{functions.php} függvény végzi a rendszerben.
52. A kapott elérési útvonal alapján kiválasztásra kerül a felregisztrált controller függvény. Ha nincsen az útvonalra illeszkedő minta a *\$routes* tömbben, úgy a *notFoundController*_{controllers.php} függvény hívódik meg.

A meghívott controller elvégzi az adatgyűjtést és/vagy módosításokat az adatbázis-kezelő függvények és segédfüggvények közreműködésével, majd meghívja a *view* függvényt, az adatokat tömbként, a *_layout.php*-n keresztül átadja a nézeteknek, amelyek megjelenítik azokat.

Adatlekérdezéses megjelenítés. A controller nem végez módosítást az adatbázisban, így a vezérlés átadódik a *view* függvénynek (1).

Segédfüggvények – functions.php

```
Application > Core > functions.php > PHP Intelephense > routing
2  /**
3   * Kiolvassa a konfigurációs állomány tartalmát és tömbben adja vissza.
4   *
5   * @param string $path Path of configuratin file
6   *
7   * @return array Content of readed file
8   */
9  function getConfig($confPath)
10 {
11     return json_decode( file_get_contents($confPath),true);
12 }
13
```

```
15 /**
16 * Az addRout függvény végzi a regisztrációt. A global kulcsszóval lehet elérni
17 * külső változót függvényen belülről
18 *
19 * @param string $pattern pattern of searched part of url
20 * @param string $controller Name of conteroller
21 *
22 * @return void
23 */
24 function addRoute($pattern, $controller)
25 {
26     global $routes;
27     $routes['%'.$pattern.'$'] = $controller;
28 }
29
```

Útvonal hozzáadása a `$routes` tömbhöz. A függvény delimiterek közé illeszti a kapott mintát és kiegészíti azt egy `^` és egy `$` karakterrel. Ezek határozzák meg, hogy a mintán kívül semmi más ne legyen az url-ben.

```

Application > Core > functions.php > PHP Intelephense > routing
30 /**
31  * A routing függvény végzi a kikeresést. Ha nem talál egyezést a tisztított url
32  * és a regisztrált minta között, meghívja a notFoundController-t.
33  *
34  * @param string $cleanedUri Part of url
35  *
36  * @return void
37  */
38 function routing($cleanedUri)
39 {
40     global $routes;
41
42     foreach($routes as $pattern => $controller)
43     {
44         if(preg_match($pattern, $cleanedUri, $matches))
45         {
46             $controller($matches);
47             return;
48         }
49     }
50     notFoundController();
51 }

```

A **routing** függvény ha megtalálta a *\$routes* ban tárolt minták közül az url-re illeszkedőt, meghívja annak értékéül megadott controller függvényt, különben a **notFoundController** hívódik meg.

```

54 /**
55  * A view függvény a kapott adatokat kibontja és átadja a layoutnak.
56  * A $datas-nak tartalmaznia kell egy 'view' és egy 'title' kulcsot!
57  *
58  * @param array $datas Datas from controller to view
59  */
60 function view($datas)
61 {
62     extract($datas);
63     require_once APPPATH.'Templates/_layout.php';
64 }

```

A **view** függvény a nézet megjelenítéséért felelős. Meg kapja az adott kontrollertől a megjelenítéshez szükséges adatokat, így azok elérhetőek lesznek a belinkelt nézetek számára is.

```

66  /**
67  * A kapott hibaüzenetet írja ki az Application/Log/dberror.log fájlba
68  * Ha a Log/ mappa nem létezik, a fájl létrehozása nem hajtódik végre.
69  *
70  * @param string $message Kiírandó hibaüzenet
71  */
72  function errorLog($message)
73  {
74
75      $path      = APPPATH.'Log/dberror.log';
76      $msg       = "[".date('Y-m-d H:i:s')."].".$message.PHP_EOL;
77
78      return file_put_contents($path, $msg);
79  }

```

Az `errorLog` függvény a logolást teszi egyszerűbbé. A kapott hibaüzenetet egy aktuális időbélyeg prefixel és egy sortöréssel egészíti ki.

Alap kontrollerek - controllers.php

```

Application > Core > controllers.php > ...
1  <?php
2
3  function homeController($datas)
4  {
5      view([
6          "home" => 'active',
7          "title" => "- Home",
8          'view' => 'home'
9      ]);
10 }
11

```

Kezdőlapot kezelő controller

```

11
12 function aboutController($datas)
13 {
14     view([
15         "about" => 'active',
16         "title" => "- About",
17         'view' => 'about'
18     ]);
19 }
20
21

```

Oldalleírást kezelő controller

```
21
22 function notFoundController()
23 {
24     view([
25         "title" => "- Page Not Found",
26         'view' => '_404'
27     ]);
28 }
29
```

Rossz címezést – 404 – kezelő kontroller

A kontrollereknek minden esetben át kell adniuk a `view` függvénynek két kulcsot: `title` és `view`. Ezeket a `_layout.php` várja. A `$view` változó függvénye, hogy melyik nézet kerüljön behúzásra a html törzsbe, míg a `$title` adja böngészőfél szövegét.